Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ŞI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba şi Literatura Română şi Religie - GIMNAZIU)
Etapa națională

Probă scrisă
CULTURĂ ŞI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
16 mai 2024
Clasa a VII-a

Varianta 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

PARTEA I **40 de puncte**

Se dă textul:

Doamne, către Tine-ndrept
Astăzi ruga mea umilă!
Iartă celuia nedrept:
De la tronul Tău aştept
Cel din urmă semn de milă...[...]

Dornic braţele-mi întind
Către cerurile Tale:
Valurile mă cuprind,
Inima mi-o simt murind
De neţărmuita jale;

Şi pre Tine Te mai chem:
Doamne, Tu eşti sfânt şi mare!
Mântuie-mă de blestem...
Către Tine plâng şi gem:
Îndurare!

Ștefan Octavian Iosif, *Rugăciune*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat.
20 de puncte

1. Precizează câte un sinonim contextual pentru fiecare dintre cuvintele: *umilă*, *milă, jale, mântuie*. **4 puncte**
2. Transcrie din text două mărci lexico-gramaticale diferite ale vocii poetice. **4 puncte**
3. Notează două figuri de stil diferite menționând felul acestora. **4 puncte**
4. Numește, în două-trei enunțuri, o valoare morală, exemplificând-o cu o secvență din text. **4 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Valurile mă cuprind,/ Inima mi-o simt murind/ De neţărmuita jale.* **4 puncte**

B. Redactează un text argumentativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să evidențiezi faptul că rugăciunea este o cale de comunicare cu Dumnezeu, valorificând textul-suport, dar și experiența culturală și/sau religioasă.
20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere:
– prezentarea unui punct de vedere asupra ideii că rugăciunea este o cale de comunicare cu Dumnezeu; **2 puncte**
– construirea a două argumente care susțin punctul de vedere prezentat; **6 puncte**
– ilustrarea punctului de vedere prezentat cu două secvențe din text; **6 puncte**
– integrarea unei experiențe culturale și/sau religioase, în acord cu tema dată. **6 puncte**

PARTEA a II-a **40 de puncte**

Se dă textul:

Multă lume crede că a trăi după credință și a împlini voia lui Dumnezeu este foarte greu. De fapt, este foarte ușor. E suficient să dai atenție la detalii și să încerci să eviți răul în cele mai mici

lucruri [...], să adoptăm o atitudine corectă față de lucrurile mărunte, dacă dorim să ne apropiem de Împărăția Cerurilor.

„Dacă dorim să ne apropiem…" În aceste cuvinte sunt rezumate toate dificultățile vieții religioase. Adesea vrem să intrăm în Împărăția Cerurilor dintr-odată, oarecum miraculos și magic, sau de-a dreptul – printr-un mare act de eroism. Însă nici una, nici cealaltă dintre aceste căi nu reprezintă drumul cel bun [...]. În schimb, faptele bune, sfintele fapte sunt necesare pentru a spori într-o viață superioară, o voință strălucită, o bună dorire [...], o inimă care este, în același timp, curată și dreaptă.

De fapt, binele [...] modest este mai necesar umanității decât cel de excepție. Oamenii pot coexista înțelegându-se fără cel mai mare bine – însă fără cel mai mic nu pot exista. Umanitatea piere nu dintr-o lipsă a binelui celui mai mare, ci dintr-o insuficiență a acestui simplu bine, care pare mai puțin important [...]. Cel mai mic bine, cel mai simplu, a fost lăsat pe acest pământ pentru om de către Creatorul Însuși, Care a luat asupră-Și tot binele [...] nobil. Oricine face cel mai mic bine creează el însuşi – şi prin el, Creatorul Însuşi creează – cel mai mare bine. Din micul nostru bine, Creatorul face propriul Său bine mare. Căci, aşa cum Domnul nostru este Creatorul Care a format toate din neant, cu atât mai mult este capabil să creeze cel mai mare bine plecând de la cel mai mic!

Printr-o astfel de lucrare [...] modestă, ușoară, făcută în cea mai mare simplitate, un om deprinde obiceiul de a face binele și începe să-i slujească din toată inima, sincer. În felul acesta, intră într-o atmosferă de bunătate, își afundă rădăcinile vieții într-un sol nou, solul binelui. Rădăcinile vieții omenești se acomodează rapid cu acest pământ bun și în curând, nu pot trăi fără el... Astfel este mântuit un om: din cel mic provenind cel mare. „A fi credincios în cele mici" se descoperă a fi „credincios în cele mari."

Și dați, dați un pahar cu apă rece tuturor celor care au nevoie! Dați un pahar plin ochi cu un duh simplu de camaraderie umană pentru toți cei care sunt lipsiți de cea mai simplă dintre camaraderii... O, minunată cale a lucrurilor mărunte, îți cânt un imn! Înconjurați-vă, oameni buni, încingeți-vă cu mărunte fapte bune – cu un lanț de mici sentimente, simple, ușoare și bune care nu costă nimic, un lanț de gânduri radioase, cuvinte și fapte!

Arhiepiscop Ioan, *Primejdia păcatului mic*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Precizează patru motive necesare săvârșirii faptelor bune. **4 puncte**
2. Prezintă relația dintre *binele modest* și *binele nobil*. **4 puncte**
3. Transcrie două secvențe care ilustrează modalități de săvârșire a faptelor ce conduc la mântuire. **4 puncte**
4. Formulează o învățătură morală desprinsă din textul dat. **4 puncte**
5. Explică, în 30-50 de cuvinte, sensul sintagmei: *atmosferă de bunătate.* **4 puncte**

B. Pornind de la secvența: *A fi credincios în cele mici* se descoperă a fi *credincios în cele mari*, redactează un text, de minimum 150 de cuvinte, despre felul în care omul poate intra în comuniune cu divinitatea prin fapte, în folosul semenilor, valorificând experiența culturală și/ sau religioasă.

20 de puncte

REDACTARE **10 puncte**

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil şi vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **1 punct**
- respectarea limitelor minime de cuvinte. **1 punct**